

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЉОВИНИ С. Х. С.

Виходза раз у тижню — Цена на цали рок
100 Дин. На 1/2 рока 50 Дин. Поједине ч. 2 Дин.
Властитель: Руске Народне Просвјет. Друштво.
Одговорителни редактор Дюра Павич.

Нови Сад
штарток 16 Јула 1925.

Рукописи и други писма треба доскица на
адресу „Руски Новини“ Нови Сад, Бојовићева
улица бр. 2. — Преплату на Руске Народне
Просв. Друштво Руски Крстур (Банка).

Процинародни Закон

При каждеј работи муши буц добре и щире намирение. Гоч же добре діло дахто роби зос подлим намирением, волю видзе недобре. Не меней маме праао захтепац добре намирение при важней державней работи — при стварању законех. Ту ше указује добре намирение у тим же законодавец дружен видзиц пред собу лем добро и хасен народа. Закони ше ствараю пре народ и зато ше у законех муши водзиц брига о народних потребах, о його думаню и чувствованю. Народни потреби су двояки: духовни и тілесни. Прето и всемогуши Сотворитель народох одредася два власци, двох законодавцох, котри ше стараю за народни потреби. За духовни ма ше старац Церква а за тілесни Держава. Тоти два власци маю дїкствовац несметано и самостанно, вїедна нешме другей сметац у приношованю ей одредб х и законех а найменей робиц у прекосц, але кед би даяки закон бул мишаного карактеру, як н. пр. Закон о школах, котри роби и о духовним и тілесним вихованю народа, теди обидва власци муша поступовац ведно, зложно и согласно.

При нас ше на жалосц домогли власци и велї фрамасуце (пресипо-

ваньом кульчкох.) и зграбеля до своїх рукох медзи другима и министрую просаити. Вони же деприятель вїри в Церкву не признаваю другей законодавней власци як державну. Зато вони и сцу у чисто духовних стварох як цо воспитоване дзецох одлучовац самовольно и против Церкви.

Ми же уж явели, же у министрї просвїти виробили еден закон (проект), котри ма присц до парламенту. По цїлим закону видно, же тих, котри го составляли не водзело нише як мержня на Церкву. Да го робели нашо кнї бирове сигурно би дїяше винарїал. По тим закону (чл. 36) учительох и катихетох имелуе министр а вон може поставити и такогѡ да учи катахиз нашо дзеци, котри не нашей вїри.

Так кето лем министар одобруе катахиз — а вон може одбриц и таки катахиз у котрим би ше учело же Бога нет.

Надалей по тим закону не возможни приватни школи.

Исто так недява ше пїяка одплата за вироисповиден школи, котри министерия на силу одняла и подержавела (чл. 192). А розуми ше само од себе, же священникови забрането буц у школских одборох (чл. 143), ест у тим Закону и дру-

гого койчого але за тераз и тѡ доси. Видно, же министр Трибичевич сие и при нас занесц так жеуотрали школи як у Францускей, о котрих ми уж писали у наших новинах и котри школи францускому народу тельо зла принесли.

И руски народ треба да улозиц цо ше му готуе и давитне свой глас на обрану свойого права. Родителе обавитую пред Богом, як даю виховац свойо дзецко и зато найменше цо можу захтепац ест да ше испитуе их воля. Закони муша народ водзиц до совершеносци а не до пренасици. П.

МИСНИЦА ВИСТАВА У РИМУ

(Предлужене.)

Зос „сали мученикох“ ступае до 4 сали котри нови надпис „Муася народох“.

Напис барз критки, а так ше там вельо находзи. Ту ше ясно приказуе, цо зробела вїра свята од поедних барбарских поганох; цо вони були скорей у поганству, а цо су нешка. Тота вистава ясно нам указуе, цо зробела вїра Христова пре просвїту и пре виховане рода людского. То найдлепша обрана нашей святей вїри. Кажди християнин католик може ше а тим пощениц.

У 5-той сали находзи ше приказана мисница работѡ у Сяверней и Штредней Америкї.

— Слава Исусу Христу! Гварел и нїско ше поклонел пред образами. Подолар ше на викривену палицу и почал на глас молици „Огче наш“, „Богородице дїво“, а вєцка почал споминати усопших. Помини Господи усопших отцов матерей, помини братох и шестри, швєкрох и шовгрох котри у митарству оставаю, од нїкого помощи немаю... Помини Господи усопшого раба Божого Василя и дай му сїнтлост вїшту, отпор му врата небесни... Сконьчел свойо молитви, вїпросцел ше и почал ше роупатрац по хижї, як да чека на милостицю.

Мелана отарла слїзи и приступела гу дїдови.

Дїду, почала зос жальом гуториц най вам Бог заплаци. Ише я нїгда не отпрадела худобного без нїчого, але нєвика нам несмаю цо дац... То Бог милостиви видзи!..

Хи, хм нємаш цо дац, гуторел дїдо гнївацо а ето на столе полна миска. А ти гвариш нє мам цо дац. Но, га шедайце дїду, берце ложку и еце тоту юшку, буце нешка наш госц.

ФЕЛЬТОН

Т. Бордуляк.

Жобрак Макар

(Конец)

П.

Горки бул живот Мелани Хрушковой по имерни ей человека. Остала вона сама зос дробнїма дїецми и чарни чижки думи як тоти хмари ходзели по ей главї. Уж шести тидаснь жїе вона так сама, ише ю шїхто не пришол онарїц, нїхто не пришол да ю пощени, да ше розвїста о ей животу, да ей да даяку на раду...

Тото, цо кус мала хлєба, мукї, кромиї — шїцко то мало по мало пошло, бо даєци, живи, сцу еси. Остало лем дакус кромиї, але гу нїм не було анї масци, анї млека, анї хлєба. И прето нешка Мелана шедла у куцїку за пец да ю дзеци не видна и горко заплакала.

А дзеци звичайно як даєци, пощедали коло стола и гуторя весело при посней юшки, цо паровала на

столє. Юшка була така чиста, не замасцена, же ше у пей як у жвєратку видзели дзециньски глєвочки, облак а през облак цали двор.

— Паце — гвари старши хлапец до младших — я видзим у юшки вас шїцких и себе.

— А я видзим облак — озвало ше друге дзецко — а там далей само небо а билїми хмєскама.

— А я видзим капурку и коло капурї ягоду.

— А пали! Почал заи старши хлапец — капурка ше отвера, хтошка гу нам идае... не можем лем розпознац, хто то... Мамо хтошка гу нам иди! — обрацел ше вон гу мащери.

И наисце. З прикљєта було чуц мурчанє, як да лєцела яка велька муха. То дїдо Макар! Гварел хлапец ягоду да сам гу себе кутори. У тим ше отворя дзвери и на прагу ше указе жобрак Макар — старї, згорбени, человек, з шивим од витру помервеним власами, зос шиву браду на плєцох два торби. З наранцованим, ест вно подрананим дїцом а подбитими очми.

Тоту роботу провадзела Отци святого Франциска, Редемптористи, Исусовци и Облаци.

Зос тей сали приходзіме до „Сали Проп'аганди“. Под меном „Проп'аганда-вирі“ треба розуміти відно кріддо церкви хрестовей, котре ма тоту алачу, да ше стара за розширене святей вирі медзи поганамі.

У тей сали Проп'аганда находзіме на-малювані места цалого швета, дзе ше проповідує віра Хрестова; находзіме по-писане число мисіонарох же и ново по-хрещених хрестиянох: число школах, се-минарох, вишэйіх заводох, цо їх осно-вали мисіонари по цалім швете.

Од сали Проп'аганди приходзіме ту сали котра носіа цислов „Библиотека“. То необычна библиотека. У тей би-блиотеки находза ше таки діла, яких нема жадна друга библиотека того швета.

Ту повзберави книжки мисіонарох з ка-лого швета з розлічних временох:

Ту ше находза писма Римских Царох шикких вицох од найстаріих часох до тераз, з котрима восклали мисіонарїх медзи поганох;

Ту ше находза писма царох, кралюх, владарох того швета не лем хрестиян-ских але и Туркких, Перскійских, индї-ских, кипеских японских и т. д. з котри-ма воля дошыбодзую мисіонаром про-повідац науко Хрестову, або на то за-бранош:

Ту ше находза книжки у котрих опи-сана история мисіюх, история поєдиних поганских цародох, землерис, віра їх, об-ряди, обичаї, язык и т. д.

Сїдує далей мала сала „Патриархи Єрусалимского“, у котрей описана мисіюна робота того патриарха.

На противней страни од сали Проп'аганди находзи ше сала у котрей описана робота мисіонарох Салезіанцох у Штрел-ней Америки, котих у Пагасовїї, ме-дан Індїясами и т. д.

С 13 сали приходзіме до сали Пред-ник Азия дзе находзіме роботу мисіо-нарох калуціанцох, кармелітанцох, Салезі-

янох Исусовцох и Лазаристох особкото у Арменїи, Месопотамїи и Арабіи.

14, 15. и 16. сала указує нам роботу мисіонарох у Індїи и на отокох коло Індїи.

Ту ше находзи велька и красна шта-туа першого и найвекшого мисіонара швета ся Франциска Ксєверского. Тот мисіонар сам, як же о нїм чита, покре-сцел зос своєю рукою у Індїи и Іспану блїско еден мільон особох. Яка то була робота!

Най би готи цаскельо слова подали голєм як таки образ того шиккого, цо ше находзи у Павильонох, котри збудо-вали пре тоту-ціль у „Омориковим дво-ру“ Ватикана. — Загляньме и до дру-гих павильонох, котри подвигнуті у за-градах Ватиканских.

II. Павильон у заградах Вати-канских.

Под числом 24. на правей страни як человек сїдує до цих павильонох, находзи ше так авана:

„Сала медієвнєса“.

А прецо ше и готи ствара ту находза?

Ціль того була така: мисіонари сцели указац швету, якимо воля хоротоми му-жа провадзи борбу у мисіюх.

Ту видзіме же лем на образох намал-ювани страшні хороти з їх наслідками.

Але ту видзіме на микроскопи (спїа, котри барз повєкшую) и узорїчки тих ангелїяких хоротох;

Цацїме надалей ліки прїти тим хорот-ом, находзіме віньки, у котрих з хо-рота и лічелє тих хоротох описанє од найстаріих часох до нєпїка.

Ту видзіме на приклад, як ше приго-товує пїтка вода у тих крайох, дзе нет гаскїи води. Ми, да так повєм, жїстєме у водї и чежко нам то лє подумат, якї чєшкостї пре воду має тотї край, дзе нет водї.

Ту видзіме, як ше там ти людзе храня од отровних сушьоцох, хробацох, гадоц жєврох и т. д.

80 микроскопи ту стоїа и указую нам таки ствари, яких нїгдєс индїей не уви-дїши не можеме. — Кельо ше ту человек

може научїт. Ту видзи хороту проквали як пєло отпада и як цосїи гїїт; видзи хороту спаня яшєїякї нечїстї хоротї и наслідкї того шиккого. — Кельо мисіонарох и мисіонаркох прето умера! — Але душа вєцєй вредєи як людскїи живот и мисіонари далєй церкви умераво и по-бїджую.

Приходзіме до 28 павильону, котри вошл цислов Хїнпа.

У тим павильону видзіме з едней страни живот, віру и обичай поганских Хїнцох.

З другой страни вїдзіме, як там жер-тви допрївєсли за розширене святей ви-ри; з з віру и пре вїхованє людєох ме-нахи францїскане, Домїнїкїанє, Ласїонї-сти, Августїнїанє, Салєсіанє и мисіона-рї з Парижу.

На другой страни вод числом 26. на-ходзи ше так исто павильон Хїнски, у котрим видзіме як чудєсїи діла цо зробєли Исусовци и їх учєнїкї по шкєїяких семинарох и заводох у Викарїату Ісан Гоеї и Нанкїи.

ВОДЯ СОЦІЯЛІСТОХ НА СМЕР-ТЕЛЬНОЙ ПОСЦЕЛІ.

Умар недавно у Варшави по длу-гей хороти польскїи посланик у Ри-ги и у Царгороду Вітолд Наркї-свич. През цали свой живот бул завжати соціялиста. Вон як водя соціялистом видавал „Л' Ауроре“ — соціялистичкї новини — по на-шим би ше волали новини „Заря“. Пред шмерц пишу новини поль-скїи тот исти завжати соціялиста зос шикким ше обрацєл на хрест. кат. веру и умар побожно и прїял святи тайни. Пред шмерцу ище на-писал до своїх соціялистох прїя-тельоц так:

„Найважнїшїи догадкї у моїм животу з моїо помирєнє зос цер-кву католическу. Я уповорум на тот мой догадкїи шикких моїх най-блїжїих прїятельоц и то не прє-тото, же го трїмам за барз важнїи

Дїдо Макар поважнїм кроком при-шол гу столу и шєднул гу мискїи.

Хє, дзєци! Видзіам мацє юрку з кромпїями, але дзе же нам хлєб.

Ми не маєм хлєба, — одлєпєд хлєпчик з розумнїма очїами — уж три днї як не маєм з чоґо увєчнї.

То бара але моїо голубчата, кєд нет хлєбїка, треба го якошїк ви-найсї.

Вон зняв з себе єдну торбу и по-чал з нєї вїпїмац фалати хлєба.

Но єто мацє, любїи моїо, хлєб, — гуторєл — а кєд повєцє, я ище вїпїєм.

Дзєци з початку патрєли якошїк не шмєло то на хлєб, то на дїда. Але хлєб їм барз пахнул, воня ше не могли стрїмац, кєждє брало по фалаток и смачно з юрку єднї.

Дїдо ше огляднул по хїнїи.

Мєланї! — прєгварєл, — а ги чом стоїш у куцє и фїнчїш. Чи то поможє? повєдз сама! Лєпше хїбай гу столу, бер хлєб и єдз, бо уж лєм цїнь з тебе стала... Ту плачїчї не поможє, ище раз цї гварїм. Ту треба мудро роздумат цо робїц.

Ах, порацїцє мнє дїду, порацїцє!

— мєлєда Мєлана през шлан, — бо сама уж не знам, по нам робїц чи ше утїшїц чи ше до жємї скрїц.

Не гнївай Бога, шалєна жєнє! — гнївацє прєгварєл дїдо Макар Така бєшєда лєж гнїз Божїи зволує.

Вона прїшла гу столу попатрєла на свойо дзєци и ище всїошї жалє влєнєл ю за шєрцє. Недавно ище сїї человек, добри роботнїк, не да-вал єї дзєном глєдован, а тераз цо ше єтало єї дзєци шєдєа коло по-сней голєї юрки и єдзє вїжєбрани хлєб. И зашї єї пошлї слїзи до оцох, але вона ше стрїмала, бо сцєла чуц, цо єї дїдо порадїи.

Шєдїи ту прї мнє, шїрото, — почал ласкавїм гласом дїдо Макар, и слухай, цо цї будзєм гуторїц. Почнєм од свойого власного клопоту. Єто вїдєнїц, я од нєпїка немам стрєхи над главу, тотї нещєсна пїя-пїца Юла вїгнала мє и вїруцєла вонка. А знаш прєцо? Прєто бо сом ю нагварїл, да не пїє, да не опє-мєта. И цо єто зомїу поробєла, ище мє набїла на драгу, лїцо ми подрацїала. Но достала и вона од-мнє, але цо же, кєд я не маю свойого

квартєля. Зато сом прїшоу гу лєбє чи би мє ти не прїяла до себе на квартєль? — И нє чєкаюшї, цо Мє-лана на то повє, гуторєл далєй.

А тераз о твоеї нуждї... Велька воня и страшна то ше зна, але цо цї гу поможє твоеї думанє и твоеї плач? Ти мушїш прєстац плацац и вїсац ше до работї, да якошїк отховаш голєм тотї двоїо старїи док нє одрошнїю. И кєд би так мнє прїяла до себе, та може би цї и я дакусє помог. Ти пойдзєш дагдє на роботу, я би бул дома з дзєцїми, а кєд пойдзєм мєдзї людзєоц, та вїшє дацє прїнєшєм, дацєднї фалаток сланїни и даякї грош, та ше подзєлїм свойїм добром з твоїма дзєцїми... Ну, цо же, Мєланї? Прїставаш на то, цо сом хварєл? Гуторї!

Мєлана молчала. Сїї ше нїяк не могло у глави змєстїц, да єї дзєци єдзє хлєб з Макаронїк торбох, цо би на то повєд єї покойнїи члєвєк? Вона була у душї прїотивна Макаронї прєдлєгу.

Цоже? Ти молчїш? — упїтал ше дїдо увєрзєнї, — Ти не сцєш прї-

у погляду моєї особи, але зато, же утіха, котру сам відчував, так не описива велька же тримаю за дружності да зробим швидко да постаню и моїю найблізши приятельє учасници того сщесця.

О штампи

Дармо будуще церкви. Дармо тримає мисії. Дармо будуще школи. Шницок ван потхвот будає на даремня, кед ше не послужитье оруженєм християнскей штампі за оборату и за напад проти безбожнеї штампі.

Пай Х.

До нове у Швеце

РУСИЯ

У Москві, як повани вважо заперелено вецей генералох, котри були онтужені пре паніонажу. — На границі Руско-Польскей приходзі до звалох мези польскима и рускимя стражаками, бо еден и други преступую границу. Руска стража забила єдного польского офицера.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

На 6 кия преславили безиррок Чехи дзень кривовирца Хуса. Попеже ше сам председатель републики поставел на чоло преслави и зос тим ше ставел на страну кривовирца Хуса, то абелания св. Оца Папи загубел Праг у атак протеста, бо то урעדя виршии католикиа.

ИТАЛИЯ

У Фиренци закінчена конференция мездк представниками вшеї держави и Италиі о вопросах у Далмациі Фіюмх, котри припадли гу Италиі. Докладнейше о конференциі вжності не повнате.

МАРОКО

У Мароку яце и тераз ше вода борби мездк домаїніма Марокацима и Французими. Вода Марокацях ма под собу войско од 44.000 воякох. Французи буду яце вельо мац работи зос Марокацими бо у тих країох чекко за покінченє.

яц моє прихильну руку? Но, вєчка роб, як сама знаш . . .

Мелана попатрела на діда Макара. Вон ей випатрал страшни, але з його шивих очох гугорела гу ней доброта и милосердє. . . .
Цо же — подумала вона себе — грих гїївац старбю, а тим баржей не прияз бидного жобрака до хижи. Най уж роби, цо сце, я му ше не будам противиц. Яка то лєм будзе та його помоц? Як може гладни гладного покормиц. . . .

Добре — поведла вона през милу-ту, — останце у нас діду . . . я думам, так, сама не знам цо — така ми и тераз глава чужка . . .

Ну, та слава Богу, же ши ше надумала, — гварел весели дідо. Не бойше; я ци не вежнем в хижи вельо места. Я можем гоч дзе буц.

IV.

И од того часу остал жобрак Макар у худобней вдовици на квартелю. Бул вше весели и задовольни, дзеци го упознали и полюбели, а вон ше ване лєм в піма забавлял.

— Но, цоже, Микола, гвари пон

Цо нове дома

СТРАИЦНА БУРЯ У ВОЙВОДИНИ

Страица и велька буря залавела нашу бачку валани и зробела вельки шкоди. Буря ше давгла дзєлкань у Бараї, прешла Дулаї, и коло Сомбора. Ченоли и Тополи шацко побила. Вєч ше врацела на юг гу Керестур, Тодол, Варбасу, Коцуру и Ходжаком а зогли и вєстало дзєлкань у Фрушкай Горі. Суботина и Нови Сад не добилю яду зєм велького джоджу але на других шивих местах побиле до темена. На местох буря карала древа зос коренєм преналела хижі порознєшела жито зос марадихох и брадєох. Чкода в непроведзено велька.

НОВА ВЛАДА

Тих днєох очекує ше пременка владє. Як ше бєшедує, достали би Радичевци у новой владі 4 места и го: Аграрну реформу, Шуме и Руке, Таговану, Почти Крем того 3 подсекретарєв места у министері прєсвити, финансов и социалней полїтики.

МИНИСТАР ЛУКИЧИ ПРИДАН СУДУ

Прєдлого зогли бола у парламенту бєшеда с тим да ше министр Лукичи котри зєм секретар зос добра Турн-Такєса, прида суду. Вєкєндра витласала тето але у той нагади пришло до вєрєкєй батки у парламенту.

СОБРАНИЕ УЧИТЕЛЮХ

Тих днєох оурьмали учители зос шивих країох вшеї держави своєю велько собраниє у Бєоградє. Подзелєли ше на два громади. Єдни були за Прибачєлєча а други против него але ше при ним ма балканєнє способ и поблїж.

ПРОТЕСТИ ПРОЦИВ ЦОРЦИЮХ

У послєднє времє стримує ше по вєлих местох у Войводині протести процив цорциюх, котри наша Войводина муци злациц. Єдна депутация зос Войводинє була и Министері Финансєвох и покоснала ше на перши, котри неправєдно злациц Войводинє а други краї у нашей державє не плацєк. Министар тримал о

раз гу вайстаршєму хланцу — тебе ше уж копчи, як бачу седзи рок, може би ти почал ше учиц читати?

Дзе йому до читаня! — гварела Мелана. — Ша анї нема у чим ходзиц до школи, а и з дзєци муши буц дома, кєд я пойдзем на роботу. Хто же останє, кєд єє вон пайстарши.

Но, я це, Микола, сам будзем учиц читати, кєд лєм будзем дома: вєчаром, а дакєди во днє. Цоже, мам дзєку до науки?

Чом би не, — одповєд хланец, лєм я немам книжки.

То ніч! — гварел дідо. Мам и єдну стару книжку, а кєд ше научиш, остарамє ше за вецей книжки та будзєм читати, аж ше шєрцє будзє радовац. . . . Припомнєши ми моєю младосц, тей! тей! . . . Лєм я, голубе, уж добре не видзиш, але то не хиба. Кєд зложим окуляри, та ище розознам букви, не бойше. . . .

И други людзє домерковали, же жобрак Макар постал живєйши, почал ходзиц и до других валалох, дзе скорєй не доходавал. А на ртєцєтох, цо вашарох так ите побожно

тєй ствари и конференцию, и обєцал ип-равниц дотєрашнєй зрїяди.

ФРАНЦУСКИ ДЗЕНЬ

На вєвторок прєславени по цалєй держави т. зв. Француски дзєнь — спомен на погибулих Французох, котри нам припомєгли у нашки вшлєбодзєно.

Зос наших валалох

ДЮРДЬОВ ЗА Р. П. П. Д.

Мєстни Одбор Р. П. П. Д. у Дюрдьовє окончєл на своєм засѣданю, да ше заложї прєч. Дух. Стол, да допуци, да ше у церкви збера пєнц раз до рока на цєлї нашего Прєсвитного Друштва, же би ше зос тим наша Просвята цо баржей у народу закорєнєла и спомєгла.

На Яла (у место на Петра) вєвєрало ше на Просвяту у церкви 330 дєл, а у читанї у друштву Яких офирєвало ше тажє на Просвиту 120 дєл.

Трєвало би, да ше и други наша людзє при своїх весєлих крїгєдох: винчаньох, крєсцинох, ижеинтих днєох, тлацидєох и итд. баржей здогадує своєго Прєсвитного Друштва як бєспотрєбних и чкодївних „аидомашох" та и заїх и за Просвиту будзє вєкши хєсна.

РУСКИ КЕРЕСТУР.

На 18 юна т. р. умар ту данїло Рад у 29 року своєго живєста. Хованє одбулє ше днє 19 юна попладнє зос вельким торжєством. Вєпровєдзєли го до вєлєкого спєчєткє многочислєнє родзинє и карол. Надробнєє слово гугорєл парох О. Мудри, и на гробє одпитал ше зос прєкрасну писню домашї дзєнї п. Маноїлов. Уквїляцим и прєжалєним родитєлом жєл вельку утрату их єдиньца илєнє саучєствєлє а Йому вєчєнє памєт.

ПЕТРОВЦИ.

Недавно зме ту поховали двох хлопєх хтори ше нїгда своєго мєнє не одрєкали и хтори могли зос своїм поштєньом вше и шивади прєдлациц. Обидвома були и добри свєтєлє и члєви церкви.

Джєра Югєс Писєи бул худобни, але

модлєл, так крашнє шивал о свєтєй Варварі, о Правди и Кривди, же ище вєкши громади людєох зєбєрали ше коло нєго як по скорєй, ипцє вецей людєох плакало над його виснєми, — но, и вецей грайцари и хлєба ишло до Макарових торбох. А мнє вон раз тайно повед.

— Аж тераз на старосц чувствє-ем ше подполно ицєплїиви, кєд мам дробни дзєци, кєд ше мам за кого старец, кого кармиц.

А Мелана? Вона почала ходзиц на работи. Але ей заробок бул мали и не вистарчал на прєкармєнє ей и пєйцєро дзєци. И вона скоро спознала, кєльо вредя ей дзєцом хлєб діда Макара. Вона ше трудзєла, да му його помоц гоч як так враци. Райбала го, платала и крашнє як своєю оца поштовала, а кєд учєла своєю дзєци модлїц ше за душу їх оца, нїгда не забула додац по-тайно од себе єден Отчє наш за здравлє діда Макара. . . .

(З українського — а.к.)

роботни човек. Уж кад думал себе же ше цакос зос својого худобства одне, Бог го небесни гу себе вжал. На пол авршена хижа и штиверо дробни шкертки спадл на бригу смутней гдоници Катя. Покойни бул хлоп у најдепших роках.

Осиф Рускај умар 3. VI. 1925. Длуго хоровал на жалудку да не могл ав вельо часи ани ше право наесц. Умар у 53. року. Жалосна гдоница Ганя го дала прекаршше похованц. Покойного велі у валале поштовали, па го красне число люддох одиравацнело до його вичлого покоя.

НОВИ САД

Дни 12. т. м. на празник св. апостолах Петра и Павла праставени на торжествености способ храм церкви - кирбай Гоч бул брідка хвиля, витор и пазані потрудаси ше наше браца зос Керестура и Дюрдьова на одност. у вельким числу. Вельку Службу Богу служел и заказвал напоец дюрдьовскі Др. Бојич уз лавстенцию домашнього пароха О. Павича. До святого Пркчастия присуствовало того дна коло 100 особи. Домашні парохияне благодарки своім братом за их перше и сердечне нащивені.

Допис

Дюрдьови.

У Дюрдьове на школом успату не виштовало ше катахис, бо ничо, управитель не сцел наного павоца поволоц, да виштуру катахис. На сгаменту у сараскей школи дасци бул виштовани и зос няуки вири, як цо и слава а у нашеј рускей школи не. А чом то? Ничи иншиаго не можеме потолкониц лем так же ше п. управителю не пачк, же наш напоец у школи учи катахис а не л. п. учители. Але лавоец е на то од самей Министерк именовани, та ми думаме, же в Министерк толем дакушничко венки од того п. управителя а и сам закон преписуе, да ше катахис учи у школах. па не знаме як сам управитель шме закон ламац у место да го чува. Можеме сами себе подумат як то за дасци инватрало, кад их ше катахис не виштовало, гоч го мали рок учели. Лем го п. управитель не думал. Чи дон рахонял на тј, же узредая осетити, тотих невизких дасцах?

Аде у тим ше и ми лицки заходиме урядовани у нашеј вири, бо кад ше могл на сараскей школи виштоват катахис, чом ше не могл и на рускей? Цо сме ми горина? Чи и ми не плациме за отримонані школи як и Сербі? Чи и то е не еден знак „любоби“ того и, управителя гу „бравом“ Русином? Наш народ сце -- док му то закон допуци -- да на школах свяценик учи катахис -- и и. управителю ма буц добре пошате вирске чувство нашего народу, не требало ласке йому як ученому человеку уредивац того чувства и нашеј вири а и наших дасцах, хторим воц ма буц учитель, а не губител. Аде п. управител баш сцел, да ми видиме хто вон и цо воц. Па добре, баш ше и указац и ми знаме од тераз а ким маме до работи. Русини паметајце то!

Главиток, острово Крк 4./VI.
КРАСОТИ И ВАЖНОЦ НАШОГО МОРЯ.
Кральовина наша е правом ше виноши зос своім красним -- величезним морјом,

котре ю оплюскуе зос палей ей западней сирани почамли од Сушака -- па аж до граница Албани.

Зос тим своім морјом звязана е наша кральовина зос целим светом, бо як е возгато, морје ше нигде не вапера, але е едно по цалим свете.

Велі держави у Европи, завидая нам ла тки дару божим.

Ну дармо ницо, кад Господь раздаел ел своје дари каждеј нациј як сцел. Еднеј дал того ленше, а другеј гевто, та най будзе каиди задовољни зос тим, цо му Бог дал.

Ми ше цешке, же маме красне, чисте як сліза, белаве, ліковите морје!

Морје саме по себи е едно сиіна богатство! Пресо?

Перше: морје е една готова -- сиравена драга, цо ше нигде не губи и цо ю нигде не треба репарирац. Не когта не, а вице ше хаснуе. Привожа нам и одвежу ницо, по лем треба.

Морје не жалевница. Вельо е тунаше, и вельо бизнесише, а отворене шме и каждему.

У себе, цука, скрило не превозавени богатства: множество вилежских рибох, минералнох, драгоценних каменюх. Морје цисци боздух, дава диджу, висушеней жеми.

Його славоц и горкост чува го да ше нигде не загуби, а не страши свою сиіноци. Воц е вице чисте, а више.

Еи, красне и дивне морје, покадате и полюбене и опивяне од ницких народох того света!!

У його чистим жвератку видим и натрима величество слави Створителя. Хто ше сце научик добре моцац най придец на белаве, величезне морје.

Над нїм е Бог, над нїм ше возноси Дух Божі.

Кад приду летїи менаци, теци ше отвори права -- свезона (живот) нашего моря.

Теди ше жителе сухой жеми у масама сели на морје.

Теди особено варошані, цо так мало божу природу уквиваю, у громадох лена на божу воду, да освита своје ослабене цело.

Ша и заслужа то найо интелектуални работници. Их работа е вице чужна, як обичних робитайкох Вонк у урядох, у школах, у шпиталюх, зос разумом и цедом заправошани преа цали рак -- а як знаме -- во при малей плашк -- то им е потребна оирпа. Не завидаме им врего цот мали -- а природну ужиток.

Работник розума, и работник цела наймао свой одпочинок. То е правеност.

Мали висти

САМОУБОЙСТВА У НЕМЕЦКЕЙ.

По најновших вистох догодасло ше у Немецкеј у прешлим року 13.288 самоубойства, то значи, же кажде педь тисячи членок у Немецкеј сам себе одвес живот.

ХТО КУПУЕ НАЙВЕЦЕЙ СТАТКУ

Найвецей купуе статку Италия. Року 1922 купела вона од нашеј держави 45.126 фалати статку а од других держави 57.839. -- Року 1922 од нас 68.826 фалати а од других 65.222. Прешлого 1924 од нас 63.789 фалати а од других

лем 31.097. Як видно наш статок ма первенство над другим.

КЕЛНО ЦУКРУ ШЕ ФАБРИКУЕ.

Нашо фабрики фабриковали слідујуши кванти цукру.

Червенка	24,143.435	кили
Новк Врбас	20,804.162	"
Осек	16,288.254	"
Баранїн Врх	15,390.500	"
Бечкерек	19,168.323	"
Усора	6,734.095	"
Београ	11,986.162.800	"

ВЕЛЬКА ГОРУЧАВА

Док при нас настали хладни днї, Американиц погкбаю од горучави. Так пишущ, же у Ньюорку и Чикагу умарло дас по 10 люддох од велькеј горучави.

Берза и тарговина

Службени курс цудзей валути при нас

одредзени за мешац юли так:	
Наполеондор	252 динари.
Турска лира	252 динари.
Фунта	280 динари.
Долар	57.50 динари.
Канадски долар	57.
Немецка марка	13.63.
Аустрийски шилинг	8.10.
100 французских франкох	271 динари
100 галицских лирох	249.
100 белгийских франкох	268 дин.
100 холандских форинти	2390 дин.
100 румунских леї	26 динари.
100 бугарских левп	41 динари.
100 данских круна	1100 динари.
100 шведских круна	1546 динари.
100 норвешких круна	970 динари.
100 песетоса	840 динари.
100 драхма	96 динари.
100 чехословацких кр	171 дин.
Језал милијун мад. кр.	810 динари.
Зарно: Жито	310 дин
Кукурица	187 дин

ТАРГОВЦИ, РЕМЕСЕЛНИЦИ!

Оглашуйце у наших „РУСКИХ НОВИНОХ“

Усних загарантовани.

Чом?

Бо „РУСКИ НОВИНИ“ едни нашо новини. Вони ше читају вишави дзе жию Русини.

ЦЕНА ОГЛАШКОМ 3 Динари по петитним (малим) шорикю.

ДЛУЖНИЦИ И ПРЕТПЛАТНИЦИ

Замодлюю ше ницки тоти, котри не послали пенезж за тогорочни календари, най тото цо скорей зроби, бо Просвितне Друштву муши рахунки звесц.

Исто так модліме п. п. претплатникох, * „Руских Новинох“, котри ише не камирели претплату най дораз пошлю своје длуство до Просв. Друштва у Керестуре. Не шумне читац новини а не плаци!

ОГЛАШУЙЦЕ У „РУСКИ НОВИНИ“